

PROGRAM

WSPIERANIA

RODZINY GMINY

RADECZNICA

NA LATA 2017 - 2019

AGNIESZKA WRÓBLEWSKA

Wstęp.....	3
I Podstawy prawne opracowania programu	3
II Diagnoza problemów społecznych rodzin w Gminie Radecznica.	4
1. Diagnoza problemów społecznych rodzin na podstawie danych instytucji.....	5
2 Problemy i oczekiwania społeczne wg uczestników warsztatów i na podstawie ankiety	12
III Odbiorcy Programu	16
IV Realizatorzy programu - zasoby instytucjonalne i społeczne Gminy Radecznica w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.....	16
V Planowanie działań.....	17
1. Obszary priorytetowe gminy w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.....	17
2. Cele strategiczne, operacyjne i zadania dla programu.	18
3. Harmonogram wdrażania programu.....	27
4. Źródła finansowania programu	31
VI Zasady monitorowania programu oraz weryfikowania jego założeń.	32
Spis tabel	34
Spis wykresów.....	34

Wstęp

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest częścią gminnego systemu pomocy społecznej. Aby system wspierania rodziny i dziecka przyniósł pożądane efekty i był zgodny z założonymi ustawowo kierunkami należy wypracować systemowe rozwiązania dotyczące poprawy sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dzieci i młodzieży, a także całych rodzin. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych polega na planowych działaniach mających na celu przywrócić rodzinie zdolności do właściwego wypełniania tych funkcji.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2016 poz. 575 z późn. zm) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. Niniejszy Program Wspierania Rodziny Gminy Radecznica na lata 2017-2019 ma za zadanie zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie, angażującego zasoby gminy. Dlatego też program został opracowany przy wsparciu osób, które na co dzień pracują na rzecz dziecka i rodziny. Została przeprowadzona ankieta wśród osób kształtujących politykę społeczną w gminie oraz w szkołach i placówkach edukacyjnych. Partycypacyjne opracowanie programu sprawia, iż program jest dostosowany do potrzeb i możliwości lokalnej społeczności.

I Podstawy prawne opracowania programu

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016 poz. 930 z późn. zm.), określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz tryb ich udzielania. Definiuje cel pomocy społecznej, jako „umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.” (art. 2, pkt 1.) Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem (art. 3, pkt 1,2).

Cel pomocy społecznej, rodzaje problemów i potrzeb, przewidziane zadania koncentrują się przede wszystkim na rodzinie. W Ustawie o Pomocy Społecznej uwzględniono obszary odnoszące się bezpośrednio do rodziny, koncentrując się na działaniach mających zapobiegać i łagodzić skutki różnego typu nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu.

Powiązany dokumentem jest Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2016 poz. 575 z późn. zm.) skierowana do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, gdzie kompleksowo określone zostały zasady i formy wsparcia oparte na podmiotowości rodziny i dziecka. W ustawie czytamy wprost: „ dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami (...)”. Ustawa ta nakłada na gminy obowiązek posiadania 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny (art. 176).

Podstawy prawne programu:

- a) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 poz. 575 z późn. zm),
- b) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016 poz. 930 z późn. zm),
- c) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390 z późn. zm.),
- d) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 poz. 487 z późn. zm.),
- e) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 poz. 224 z późn. zm.),
- f) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2016, poz.1518 z późn. zm),
- g) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2016 poz. 169).

II Diagnoza problemów społecznych rodzin w Gminie Radecznicza.

Diagnoza problemów społecznych dotyczących rodziny z terenu gminy Radecznicza została przeprowadzona w następujący sposób:

- przeanalizowano dane statystyczne dotyczące problemów rodzin (dane wtórne)

- przeprowadzono ankietę wśród społeczności gminnej, w tym wśród pracowników instytucji i organizacji na co dzień mających kontakt z rodzinami: szkoły, placówki kultury, GOPS, lokalne ngo, radni gminy, pracownicy UG, a także przeprowadzono warsztaty diagnozujące problemy społeczne w odniesieniu do rodzin zamieszkujących gminę (dane pierwotne).

1. Diagnoza problemów społecznych rodzin na podstawie danych instytucji

Ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Radecznicy korzystają następujące typy rodzin:

Tabela 1. Typy rodzin korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		
	2013	2014	2015
Rodziny z dziećmi	107	109	99
Rodziny niepełne	19	13	17
Rodziny emerytów i rencistów	65	66	56

Największym świadczeniobiorcą w ostatnich latach były rodziny z dziećmi. W latach 2013-2015 odnotowano spadek ogólnej liczby rodzin objętych pomocą. Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej w latach 2013-2015 okazały się: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Tabela 2. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.

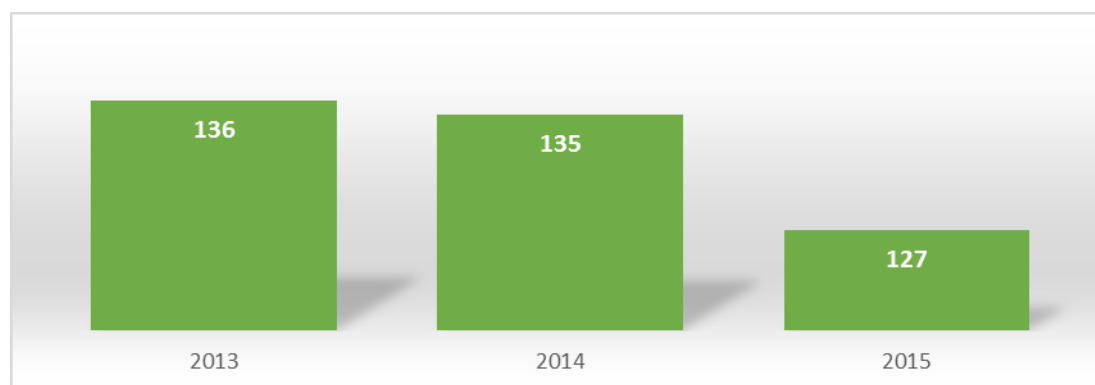
POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	2013	2014	2015
Ubóstwo	79	67	76
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	14	14
W tym: Wielodzietność	6	6	4

Bezrobocie	90	86	77
Niepełnosprawność	85	81	76
Długotrwała lub ciężka choroba	136	135	127
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	57	48	47
Przemoc w rodzinie	2	2	2
Alkoholizm	59	55	51
Narkomania	0	1	0
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	7	3	1
Zdarzenie losowe	1	2	2
Sytuacja kryzysowa	2	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Długotrwała lub ciężka choroba

Głównym powodem trudnej sytuacji rodzin Gminy Radecznicza korzystających z pomocy społecznej są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. W roku 2015 liczba rodzin pobierających świadczenia z tego tytułu spadła o 7% w stosunku do roku 2013.

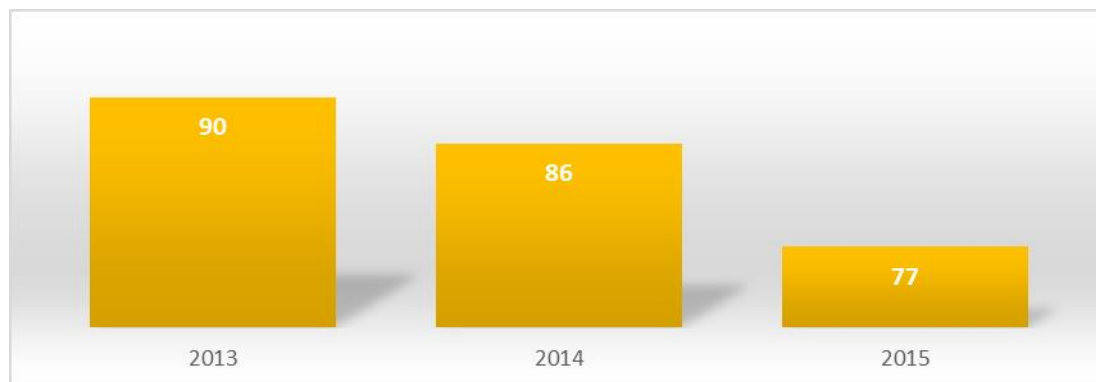
Wykres 1. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



Bezrobocie

Ważnym problemem społecznym dotyczącym rodziny w Gminie jest też bezrobocie. Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej z tego tytułu na przestrzeni trzech lat zmniejszyła się o 14%.

Wykres 2. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



Tendencje potwierdzają statystyki PUP, na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Gminy Radecznicza zmniejszyła się o 24%.

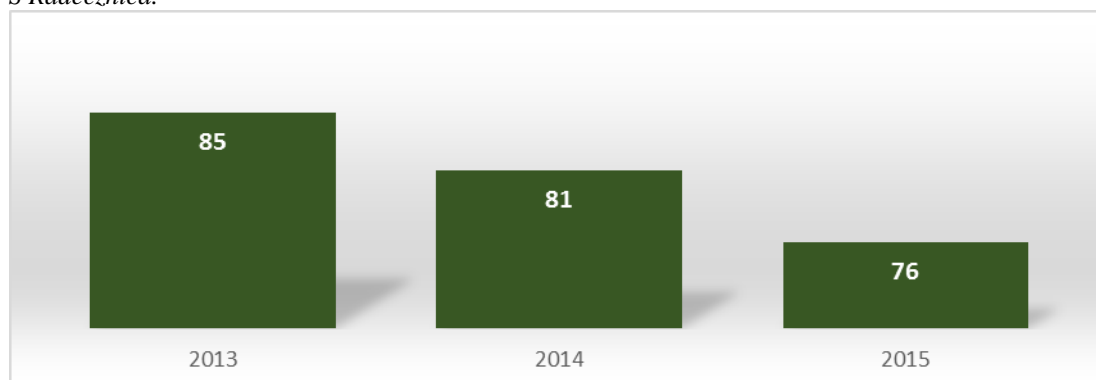
Tabela 3. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Radecznicza w latach 2013-2015. Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Dane	2013	2014	2015
Liczba bezrobotnych ogółem	267	222	204
Bezrobotne kobiety	116	91	95
Bezrobotni mężczyźni	151	131	109

Niepełnosprawność

Kolejnym ważnym problemem społecznym dotyczącym rodziny z Gminy jest niepełnosprawność, jednakże w latach 2013-2015 liczba świadczeniobiorców z tego tytułu stale malała - w 2015 roku liczba rodzin, w której głównym powodem trudnej sytuacji życiowej była niepełnosprawność była o 11% mniejsza niż w roku 2013.

Wykres 3. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015. Źródło: GOPS Radecznicza.



Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu wydał następującą liczbę orzeczeń o niepełnosprawności dla mieszkańców Gminy Radecznica:

Tabela 4. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dla mieszkańców Gminy Radecznica przez Powiatowy Zespół ds.. Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu. Źródło: dane Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

	2013	2014	2015
<i>Dzieci zaliczane do osób niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu</i>			
Do 3 lat	5	2	3
4-7 lat	0	1	1
8-16 lat	2	4	3
<i>pleć</i>			
kobiety	2	2	2
mężczyźni	5	5	5
<i>Osoby zaliczone do stopnia niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu</i>			
stopień znaczny	16	22	19
stopień umiarkowany	18	24	31
stopień lekki	13	16	10
<i>wiek</i>			
16-25 lat	4	11	4
26-40 lat	4	8	2
41-59 lat	9	21	25
60 i więcej	30	22	29
<i>pleć</i>			
kobiety	30	28	31
mężczyźni	17	34	29

Ubóstwo

Powodem trudnej sytuacji rodzin Gminy Radecznica korzystających z pomocy społecznej są także problemy wynikające z ubóstwa, które często wiąże się ze współwystępowaniem bezrobocia, chorób, dysfunkcyjnością rodzin, alkoholizmem. W 2014 r. liczba beneficjentów GOPS pobierających świadczenia z tego tytułu była mniejsza o 15% w stosunku do roku 2013, natomiast w 2015 roku wzrosła o 13% w stosunku do roku poprzedniego.

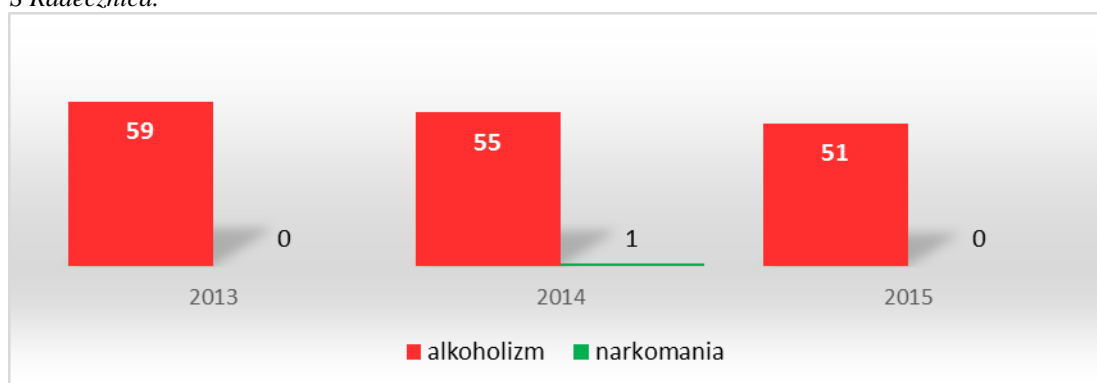
Wykres 4. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



Alkoholizm i inne uzależnienia

Częstym powodem udzielania pomocy rodzinom w Gminie Radecznicza są problemy rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu. Nadużywanie alkoholu wpływa zarówno na stan zdrowia osoby uzależnionej, ale także powoduje występowanie przestępczości i przemocy.

Wykres 5. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



Liczba rodzin, które otrzymują wsparcie z uwagi na problemy alkoholowe w latach 2013-2015 zmalała o 14%.

Tabela 5. Liczba wniosków skierowanych do GKRPA o podjęcie czynności w kierunku do zobowiązania do leczenia odwykowego w latach 2013-2015. Źródło: dane GKRPA Radecznicza.

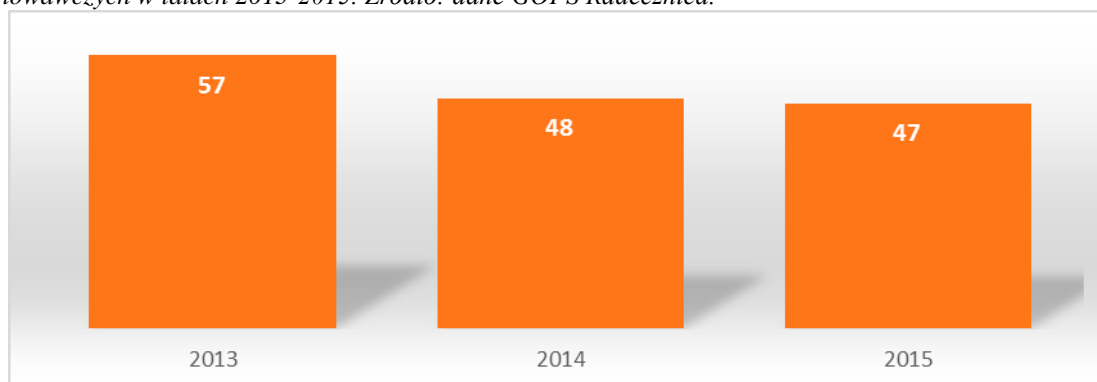
Wnioski o podjęcie czynności w kierunku do zobowiązania do leczenia odwykowego	2013	2014	2015
liczba wniosków złożonych do GKRPA, w tym przez:	19	19	19
członków rodziny	-	5	5

Ośrodek Pomocy Społecznej	-	10	8
Policja	-	4	3

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Następnym powodem trudnej sytuacji życiowej rodzin - beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Radecznicza, są problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu w 2015 zmniejszyła się o 18% w stosunku do roku 2013.

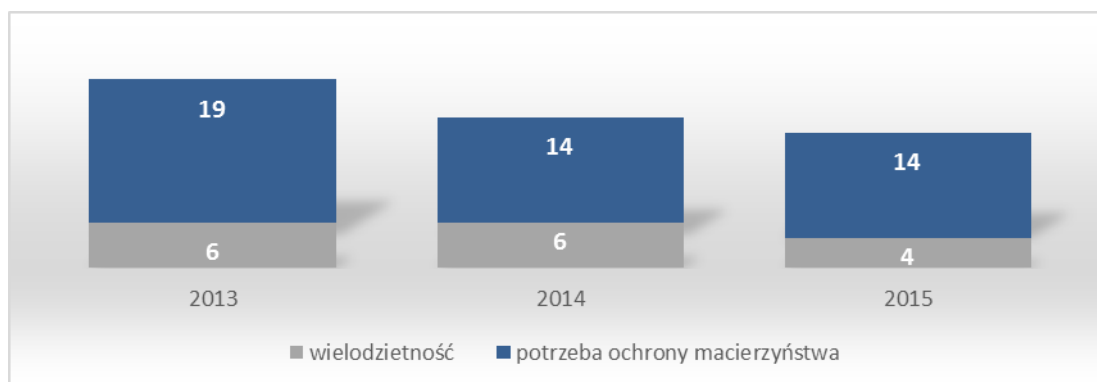
Wykres 6. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



Potrzeba ochrony macierzyństwa

Liczba osób otrzymujących wsparcie z tytułu ochrony macierzyństwa w Gminie Radecznicza w latach 2013-2015 zmniejszyła się o 26%.

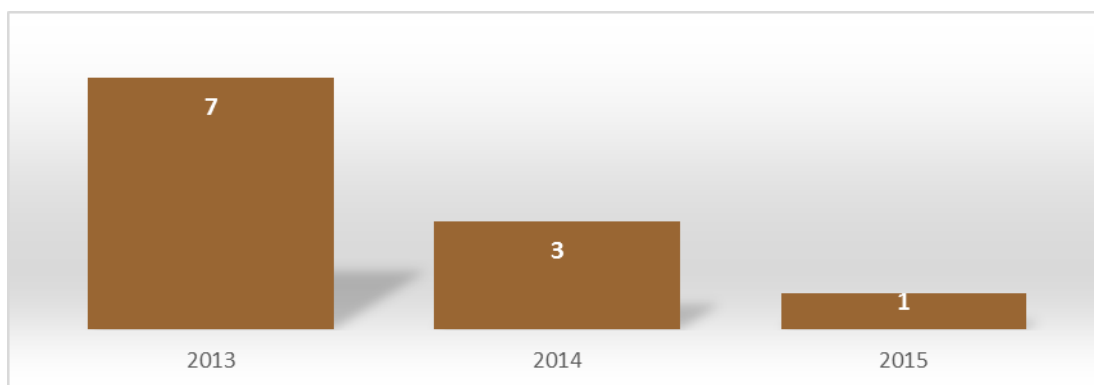
Wykres 7. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego

Wśród beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Radecznicza znajdują się rodziny, w których członkowie mają problemy wynikające z trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego, w latach 2013 – 2015 kilkunastu rodzinom udzielono wsparcia z tytułu trudności adaptacyjnych osób po opuszczeniu zakładu karnego.

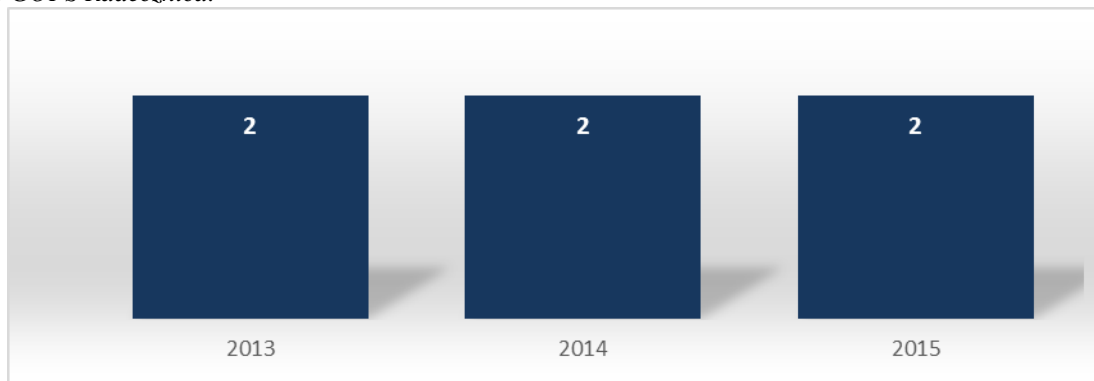
Wykres 8. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



Przemoc w rodzinie

W latach 2013-2015 co roku z powodu przemocy w rodzinie wsparcie otrzymywały 2 rodziny, zostały one objęte pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego. Pracownicy socjalni GOPS na bieżąco monitorują sytuację w zagrożonych rodzinach.

Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.



W 2013 roku ZI odbył 5 posiedzeń i rozpatrywał 11 „Niebieskich Kart - A”, które sporządzone zostały przez funkcjonariuszy policji, powołano trzy grupy robocze. W 2014

roku ZI odbył 4 spotkania, rozpatrywano 4 „Niebieskie Karty – A”, sporządzone przez policję. Powołano jedną grupę roboczą. W 2015 roku odbyło się 9 spotkań ZI, który pracował nad 12 „Niebieskimi Kartami - A”, z których 2 zostały założone przez pracowników socjalnych, jedna przez psychologa z Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, a pozostałe 9 sporządzone zostały przez przedstawicieli policji, w tym 4 w roku 2014. W trakcie pracy z rodzinami w ramach procedury sporządzono 8 formularzy „Niebieskich Kart” - C, z osobami co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz 6 formularzy „Niebieskich Kart” - D, z osobami co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W 2015 roku utworzono 8 grup roboczych. Zakończonych zostało 10 procedur „Niebieska Karta”, w tym 7 z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, pozostałe 3 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

2 Problemy i oczekiwania społeczne na podstawie ankiety

Najważniejsze problemy społeczne dzieci i młodzieży występujące na terenie Gminy Radecznica (liczba wskazań):

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów (25 wskazań)
- b) Przemoc ze strony rodziców (2)
- c) Alkohol i papierosy (51)
- d) Narkotyki (16)
- e) Chuligaństwo (26)
- f) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (37)
- g) Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (34)
- h) Inne: Brak miejsc, gdzie można zorganizować sobie czas, brak np. siłowni, stołu do tenisa dostępnego po lekcjach lub niedostateczny sposób poinformowania, że coś takiego jest;

Najważniejsze problemy społeczne rodzin występujące na terenie Gminy Radecznica:

- a) Nieporadność życiowa (16)
- b) Ubóstwo (21)
- c) Bezrobocie (49)

- d) Alkoholizm (41)
- e) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza (13)
- f) Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego (16)
- g) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami (17)
- h) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych (19)

Najważniejsze problemy społeczne osób starszych występujące na terenie Gminy Radecznica:

- a) Izolacja społeczna, samotność (42)
- b) Izolacja rodzinna, odrzucenie (22)
- c) Niepełnosprawność (27)
- d) Niezdolność do samoobsługi (27)
- e) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (50)
- f) Inne: nietolerancja; plotkarstwo;

Za najważniejsze problemy społeczne dotyczące Gminy Radecznica ankietowani mieszkańcy uznali:

- 1) wśród dzieci i młodzieży:
 - Alkohol i papierosy – 27%;
 - Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu – 17%;
 - Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego – 18%;
- 2) wśród rodzin:
 - Bezrobocie – 26%;
 - Alkoholizm – 21%;
 - Ubóstwo – 11%;
- 3) wśród osób starszych:
 - Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu – 29%;
 - Izolacja społeczna (samotność) - 25%;
- 4) w obszarze opieki zdrowotnej:
 - Mała liczba lekarzy specjalistów - 47%;
 - Długi okres oczekiwania na usługi medyczne - 28%;
- 5) w obszarze edukacji:
 - Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki - 38%;
 - Brak placówek wychowywania przedszkolnego - 35%;

6) w obszarze sportu i kultury:

- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych – 26%;
- Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury – 26%;
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży - 26%.

Jednocześnie respondenci określili poziom zadowolenia z usług społecznych oferowanych w Gminie, a odnoszących się do kwestii wsparcia rodziny. Wyniki przedstawia poniższa tabela:

Tabela 6. Poziom zadowolenia z usług społecznych

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolona z następujących warunków życia w Gminie*	Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
1. Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	16	11	30	30	12
2. Dostęp do Internetu	19	14	15	39	13
3. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie	8	12	31	35	14
4. Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	6	15	18	42	19
5. Organizacja imprez cyklicznych w Gminie	6	20	22	36	16
6. Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego	11	25	34	20	9
7. Poziom pomocy społecznej	3	12	35	27	21
8. Poziom opieki zdrowotnej	13	19	31	23	12
9. Bezpieczeństwo publiczne	7	15	23	38	16
10. Warunki mieszkaniowe	4	9	22	40	23
11. Miejsca rekreacji (np. parki, skwer, place zabaw)	19	21	20	28	13
12. Jakość szkół	15	7	23	35	19
13. Dostępność przedszkoli	19	25	28	22	7
14. Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	7	13	29	41	11

15. Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	9	20	34	26	11
16. Dostępność handlu i usług	8	13	18	45	15
17. Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym Gminy	8	14	31	36	12

* Nie wszyscy badani odpowiedzieli na wszystkie pytania

Poniższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy):

Tabela 7. Zadania społeczne

1	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy.	6,59
2	Mobilny punkt pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych.	5,76
3	Dzienny Dom Pomocy Społecznej.	5,91
4	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach.	5,28
5	Mieszkania chronione, lokale socjalne.	5,33
6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych.	6,87
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej.	5,58
8	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	6,73
9	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	7,15
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy.	5,47
11	Założenie wolontariatu	6,04
12	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci.	6,47
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog).	7,77
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych.	7,51
15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin.	7,80
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach.	7,54
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli.	5,90
18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy.	5,89
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych.	7,26
20	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	6,72

III Odbiorcy Programu

- 1) Rodziny przeżywające wielorakie trudności, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny niezaradne życiowo, rodziny z problemem ubóstwa w tym obarczone bezrobociem, rodziny borykające się z problemem długotrwałej choroby, niepełnosprawnością, rodziny dotknięte przemocą, uzależnieniami, innymi problemami powodującymi wzrost ryzyka wykluczenia społecznego.
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki i wsparcia, w tym szczególnie dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

IV Realizatorzy programu - zasoby instytucjonalne i społeczne Gminy Radecznica w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.

Realizatorami i współpracownikami przy realizacji Programu Wsparcia Rodziny Gminy Radecznica są:

- Urząd Gminy Radecznica,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radeczniczy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Policja,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu,
- placówki oświatowe gminne i powiatowe,
- placówki kulturalne gminne i powiatowe,
- świetlice,
- placówki ochrony zdrowia działające na terenie gminy, powiatu i województwa,
- organizacje pozarządowe,
- Sąd Rejonowy,
- kuratorzy,
- instytucje doradcze i szkoleniowe,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zamościu,
- oraz inne instytucje i organizacje prowadzące działalność w obszarze interwencji Programu.

V Planowanie działań

1. Obszary priorytetowe gminy w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.

Zgodnie z zapisami w ustawie, rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, gmina ma obowiązek zapewnić wsparcie polegające w szczególności, na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Biorąc pod uwagę obszar merytoryczny, którego dotyczy program, można wyróżnić następujące obszary priorytetowe:

- dzieci i młodzież
- rodziny

Obszary te mają swoje odzwierciedlenie w celach ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radecznica na lata 2017-2026, gdzie jako priorytetowe wyodrębniono 4 obszary, które uznano za najważniejsze w realizacji wizji rozwoju gminy. Są to:

- Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom.
- Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
- Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania.
- Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego

Cele strategiczne, operacyjne i zadania dla programu.

• **RODZINY**

Cel strategiczny: Wieloaspektowy rozwój rodziny

Cele operacyjne	Zadania	Wskaźniki realizacji zadań	Wykonawca	Budżet
Działania wspierające rodzinę w podejmowaniu i utrzymaniu zatrudnienia.	Szkolenia zawodowe zwiększające szanse na rynku pracy.	- ilość przeszkolonych osób - ilość zrealizowanych szkoleń, - ilość osób, które uzyskały zatrudnienie	GOPS , NGO, PUP, instytucje doradczo - szkoleniowe	Środki własne, środki zewnętrzne
	Tworzenie nowych miejsc pracy, m.in. w sektorze ekonomii społecznej.	- ilość nowych miejsc pracy - ilość nowych przedsiębiorstw - ilość założonych podmiotów ekonomii społecznej	GOPS , NGO, UG	Środki własne, środki zewnętrzne
Przeciwdziałanie uzależnieniom.	Edukacja rodziców i sprzedawców w zakresie uzależnień.	- ilość podjętych działań - ilość osób objętych działaniami	NGO, placówki oświatowe, GKRPA, poradnie leczenia uzależnień	Środki własne, środki zewnętrzne
	Promocja zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów.	- ilość imprez bezalkoholowych - ilość działań edukacyjnych - ilość osób objętych działaniami	GOPS , UG, placówki kulturalne, NGO, placówki oświatowe, GKRPA	środki własne, środki zewnętrzne
	Pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych	- ilość punktów świadczących pomoc specjalistyczną dla osób uzależnionych - ilość osób, którym udzielono	NGO, GKRPA, punkty pomocy specjalistycznej	Środki własne, środki zewnętrzne

		wsparcia		
	Tworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych	- ilość nowych grup - ilość osób objętych działaniami	GKRPA, NGO, poradnie leczenia uzależnień	środki własne, środki zewnętrzne
Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej.	Dożywianie dzieci w placówkach oświatowych.	- ilość osób objętych działaniami	GOPS , NGO, sponsorzy	środki własne, środki zewnętrzne
	Pomoc finansowa i w naturze.	- ilość rodzin objętych działaniami	GOPS , NGO, sponsorzy	środki własne, środki zewnętrzne
	Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich rodzin.	- ilość rodzin objętych działaniami - ilość zorganizowanych akcji	GOPS , NGO, UG, organizacje kościelne, placówki oświatowe	środki własne, środki zewnętrzne
	Stypendia dla zdolnych dzieci z ubogich rodzin.	- ilość osób objętych działaniami	UG, NGO	środki własne, środki zewnętrzne
	Poradnictwo dla rodzin borykających się z trudną sytuacją materialną.	- ilość rodzin objętych działaniami	GOPS , NGO	środki własne, środki zewnętrzne
Podniesienie wydolności wychowawczej rodziny.	Edukacja rodziny.	- ilość organizowanych spotkań - ilość osób objętych działaniami edukacyjnymi	GOPS , placówki oświatowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne	środki własne, środki zewnętrzne
	Poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne dla rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	- ilość spotkań ze specjalistami - ilość osób uczestniczących w spotkaniach	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki oświatowe, NGO	środki własne, środki zewnętrzne
	Wsparcie specjalistyczne rodzin	- ilość rodzin objętych wsparciem,	GOPS , NGO, Poradnia psychologiczno-	środki własne, środki

	wielodzietnych	- rodzaj udzielonego wsparcia	pedagogiczna, placówki oświatowe, organizacje kościelne	zewnętrzne
	Działania służące podniesieniu kompetencji rodziny w walce z problemami – treningi kompetencji społecznych, treningi radzenia sobie ze stresem, inne.	- ilość organizowanych spotkań - ilość osób biorących udział w spotkaniach	GOPS , poradnia psychologiczno-pedagogiczna, NGO, organizacje kościelne	środki własne środki zewnętrzne
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Funkcjonowanie punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie;	- ilość funkcjonujących punktów wsparcia dla ofiar przemocy - ilość osób korzystających ze wsparcia	NGO, ZI, GOPS	środki własne, środki zewnętrzne
	Działania edukacyjne na rzecz walki z przemocą.	- ilość podjętych działań - ilość uczestników spotkań	NGO, ZI, placówki oświatowe, GOPS, Policja	środki własne, środki zewnętrzne
	Działania terapeutyczne dla ofiar przemocy w rodzinie.	- ilość spotkań - ilość osób korzystających ze wsparcia	NGO	środki własne, środki zewnętrzne
	Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- ilość podjętych wspólnych działań edukacyjnych - ilość osób objętych działaniami	UG, Policja, GKRPA, GOPS , ZI, NGO, instytucje kościelne, sąd, kuratorzy	środki własne, środki zewnętrzne

Działania służące integracji rodziny i przeciwdziałanie rozpadowi rodzin.	Kultywowanie więzi rodzinnych, spotkania międzypokoleniowe, festyny rodzinne.	- ilość zorganizowanych spotkań - ilość osób biorących udział w spotkaniach	Placówki kulturalne, placówki oświatowe, GOPS , UG, GKRPA, NGO	środki własne, środki zewnętrzne
	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających	-ilość rodzin wspierających	GOPS	środki własne, środki zewnętrzne
	Zatrudnienie asystenta rodziny i pomoc rodzinom dotkniętym kryzysem	- ilość opracowanych i realizowanych planów pracy z rodziną - ilość podjętych działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, - ilość godzin indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci	GOPS	środki własne, środki zewnętrzne
	Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin w kryzysie, pomoc mediatora.	- ilość zorganizowanych porad - ilość rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - ilość rodzin korzystających z mediacji - ilość rodzin objętych działaniami	GOPS , poradnia psychologiczno-pedagogiczna, sąd, NGO, kuratorzy	środki własne, środki zewnętrzne

	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy	- ilość prowadzonych monitoringów w rodzinach w skali roku	GOPS	środki własne, środki zewnętrzne
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów	- ilość rodzin objętych działaniami	asystent rodziny, rodzina wspierająca, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni	środki własne,
	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	- ilość rodzin objętych działaniami	GOPS , sąd	środki własne, środki zewnętrzne
	Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej	- ilość przygotowanych planów - ilość dzieci objętych działaniami	asystent rodziny, rodzina wspierająca, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni	środki własne, środki zewnętrzne
	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku	- ilość rodzin objętych działaniami - ilość przygotowanych planów	asystent rodziny, rodzina wspierająca, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej,	środki własne, środki zewnętrzne

	umieszczonemu w pieczy zastępczej		rodzice biologiczni	
	Organizowanie treningów rodzicielskich, pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego, angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawę dziecka	- ilość rodzin objętych działaniami - ilość zorganizowanych treningów	NGO, instytucje szkoleniowe, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, GOPS, PCPR	środki własne, środki zewnętrzne
	Udział asystenta rodziny/pracownika socjalnego w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej	- ilość spotkań - ilość raportów z oceny	asystent rodziny, pracownik socjalny, organizator pieczy zastępczej	środki własne,
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci	- ilość wspartych rodzin	GOPS , UG	środki własne, środki zewnętrzne
Rozwój kompetencji specjalistycznej kadry zajmującej się pomocą rodzinie	Szkolenia i doradztwo dla pracowników instytucji zajmujących się pomocą rodzinie	- ilość szkoleń - ilość osób biorących udział w szkoleniach	GOPS , PCPR, NGO, Instytucje szkoleniowe	środki własne, środki zewnętrzne
	Uczestnictwo w konferencjach specjalistycznych	- ilość konferencji - ilość osób biorących udział w konferencjach	GOPS , PCPR	środki własne, środki zewnętrzne
	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających	- ilość rodzin, które wzięły udział w szkoleniach	GOPS , UG	środki własne,

- **DZIECI I MŁODZIEŻ**

Cel strategiczny: Zapewnienie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży w

Gminie Radecznicza

Cele operacyjne	Zadania	Wskaźniki realizacji zadań	Wykonawca	Budżet
Działania podnoszące poziom bezpieczeństwa w gminie oraz zapobieganie uzależnieniom.	Prowadzenie spotkań oraz programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.	- ilość przeprowadzonych zajęć, spotkań, - ilość osób korzystających z zajęć	Policja, placówki oświatowe, GKRPA, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, NGO, instytucje szkoleniowe, poradnie leczenia uzależnień	środki własne, środki zewnętrzne
	Prowadzenie programów pomocy dla dzieci i młodzieży dotkniętych uzależnieniem od komputera, Internetu.	- ilość przeprowadzonych zajęć, - ilość osób korzystających z zajęć	Placówki oświatowe, GKRPA, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnie leczenia uzależnień, instytucje szkoleniowe	środki własne, środki zewnętrzne
	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym.	- ilość zorganizowanych wyjazdów - ilość osób objętych działaniami	GKRPA, GOPS, NGO	środki własne, środki zewnętrzne
	Organizowanie akcji poprawiających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie przestępstwom na tle seksualnym, sposoby radzenia sobie z przemocą	- ilość prelekcji, zajęć, zorganizowanych akcji - ilość osób objętych działaniami edukacyjnymi	Policja, GOPS, UG, placówki kulturalne, NGO, placówki oświatowe, instytucje szkoleniowe	środki własne, środki zewnętrzne

	w grupach rówieśniczych, w rodzinie, cyberprzemoc.			
Promocja pozytywnych wzorców zachowań.	Zagospodarowanie czasu wolnego: wolontariat, zajęcia pozalekcyjne, organizacje zajęć ukierunkowanych na rozwój osobowościowy dzieci i młodzieży.	- ilość zorganizowanych zajęć - ilość osób objętych zajęciami - ilość wolontariuszy	GOPS , UG, placówki kulturalne, NGO, placówki oświatowe, GKRPA	środki własne, środki zewnętrzne
	Organizacja spotkań z ludźmi odnoszącymi sukcesy, idolami.	- ilość zorganizowanych spotkań	UG, placówki kulturalne, NGO, placówki oświatowe, GKRPA	środki własne, środki zewnętrzne
	Organizacja zajęć podnoszących aktywność, zaradność życiową.	- ilość zorganizowanych zajęć - ilość osób objętych działaniami edukacyjnymi	GOPS , UG, placówki kulturalne, NGO, placówki oświatowe, GKRPA	
Integracja społeczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	Organizacja gier i zabaw integracyjnych.	- ilość zorganizowanych działań - ilość osób biorących udział w działaniach	placówki kulturalne, placówki oświatowe, NGO	środki własne, środki zewnętrzne
	Organizacja grup i klas integracyjnych.	- ilość zorganizowanych grup/klas integracyjnych - ilość osób niepełnosprawnych objętych działaniami	placówki oświatowe	środki własne, środki zewnętrzne
Przeciw-	Organizacja	- ilość	placówki	środki

działanie wczesnemu macierzyństwu i ojcostwu.	profesjonalnych szkoleń i kursów.	zorganizowanych spotkań - ilość osób objętych działaniami	oświatowe, NGO	własne, środki zewnętrzne
Wyrównywanie szans edukacyjnych.	Stypendia dla szczególnie uzdolnionych dzieci i młodzieży.	- ilość przyznanych stypendiów	UG, NGO, placówki oświatowe	środki własne, środki zewnętrzne
	Specjalne programy dla dzieci i młodzieży zdolnej.	- ilość osób objętych działaniami - ilość realizowanych programów	Placówki oświatowe, placówki kulturalne, NGO	środki własne, środki zewnętrzne
Wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych opiekuńczo.	Wzmacnianie więzi rodzinnych i integracja z dziećmi niepełnosprawnymi poprzez organizację świąt, np. Dnia Matki, Babci, Seniora, Rodziny itp.; organizacja spotkań z psychologiem dla dzieci i rodziców.	- ilość zorganizowanych działań - ilość osób objętych działaniami	Placówki kulturalne, UG, placówki oświatowe, NGO	środki własne, środki zewnętrzne
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- ilość dzieci	GOPS	Środki własne
	Praca specjalistyczna z	- ilość dzieci objętych opieką	Poradnia psychologiczno-	Środki własne,

	dziećmi z rozbitych rodzin.	- ilość zorganizowanych spotkań specjalistycznych	pedagogiczna, pedagog szkolny, GOPS , NGO	środki zewnętrzne
--	-----------------------------	---	---	-------------------

2. Harmonogram wdrażania programu.

RODZINY

Cel strategiczny: Wieloaspektowy rozwój rodziny

Cele operacyjne	Zadania	2017	2018	2019
Działania wspierające rodzinę w podejmowaniu i utrzymaniu zatrudnienia.	Szkolenia zawodowe zwiększające szanse na rynku pracy.			
	Tworzenie nowych miejsc pracy, m.in. w sektorze ekonomii społecznej.			
Przeciwdziałanie uzależnieniom.	Edukacja rodziców i sprzedawców w zakresie uzależnień.			
	Promocja zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów.			
	Pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych			
Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej.	Dożywianie dzieci w placówkach oświatowych.			
	Pomoc finansowa i w naturze.			
	Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich rodzin.			
	Stypendia dla zdolnych dzieci z ubogich rodzin.			
	Poradnictwo dla rodzin borykających się z trudną sytuacją materialną.			
Podniesienie wydolności wychowawczej rodziny.	Edukacja rodziny.			
	Poradnictwo psychologiczne – pedagogiczne dla rodzin borykających się z			

	problemami opiekuńczo-wychowawczymi.			
	Wsparcie specjalistyczne rodzin wielodzietnych			
	Działania służące podniesieniu kompetencji rodziny w walce z problemami – treningi kompetencji społecznych, treningi radzenia sobie ze stresem, inne.			
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Funkcjonowanie punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie;			
	Działania edukacyjne na rzecz walki z przemocą.			
	Działania terapeutyczne dla ofiar przemocy w rodzinie.			
	Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			
Działania służące integracji rodziny i przeciw-działanie rozpadowi rodzin.	Kultywowanie więzi rodzinnych, spotkania międzypokoleniowe, festyny rodzinne.			
	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających			
	Zatrudnienie asystenta rodziny i pomoc rodzinom dotkniętym kryzysem			
	Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin w kryzysie, pomoc mediatora.			
	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy			
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy	Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z			

zastępczej do rodzin biologicznych.	dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów			
	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny			
	Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej			
	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej			
	Organizowanie treningów rodzicielskich, pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego, angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawę dziecka			
	Udział asystenta rodziny/ pracownika socjalnego w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej			
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci			
Rozwój kompetencji specjalistycznej kadry zajmującej się pomocą rodzinie	Szkolenia i doradztwo dla pracowników instytucji zajmujących się pomocą rodzinie			
	Uczestnictwo w konferencjach specjalistycznych			
	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających			

DZIECI I MŁODZIEŻ

Cel strategiczny: Zapewnienie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży w Gminie Radecznica

Cele operacyjne	Zadania	2017	2018	2019
Działania podnoszące poziom bezpieczeństwa w gminie oraz zapobieganie uzależnieniom.	Prowadzenie spotkań oraz programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.			
	Prowadzenie programów pomocy dla dzieci i młodzieży dotkniętych uzależnieniem od komputera, Internetu.			
	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym.			
	Organizowanie akcji poprawiających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie przestępstwom na tle seksualnym, sposoby radzenia sobie z przemocą w grupach rówieśniczych, w rodzinie, cyberprzemoc.			
Promocja pozytywnych wzorców zachowań.	Zagospodarowanie czasu wolnego: wolontariat, zajęcia pozalekcyjne, organizacje zajęć ukierunkowanych na rozwój osobowościowy dzieci i młodzieży.			
	Organizacja spotkań z ludźmi odnoszącymi sukcesy, idolami.			
	Organizacja zajęć podnoszących aktywność, zaradność życiową.			
Integracja społeczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	Organizacja gier i zabaw integracyjnych.			
	Organizacja grup i klas integracyjnych.			
Przeciwdziałanie wczesnemu macierzyństwu i ojcostwu.	Organizacja profesjonalnych szkoleń i kursów.			

Wyrównywanie szans edukacyjnych.	Stypendia dla szczególnie uzdolnionych dzieci i młodzieży.			
	Specjalne programy dla dzieci i młodzieży zdolnej.			
Wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych opiekuńczo.	Wzmacnianie więzi rodzinnych i integracja z dziećmi niepełnosprawnymi poprzez organizację świąt, np. Dnia Matki, Babci, Seniora, Rodziny itp.; organizacja spotkań z psychologiem dla dzieci i rodziców.			
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym			
	Praca specjalistyczna z dziećmi z rozbitych rodzin.			

4. Źródła finansowania programu

Każdy podmiot będący realizatorem zadań w ramach Programu Wsparcia Rodziny planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszym Programie będą:

- budżet Gminy Radecznica,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne środki.

Źródła finansowania zadań realizowanych przez Gminę Radecznica i jej jednostki na 2017 rok określone będą w uchwale budżetowej na rok 2017:

Dział 852

Rozdział 85203 – ośrodki wsparcia

Rozdział 85206 – wspieranie rodziny

Rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rozdział 85212 – świadczenia rodzinne

Rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze

Rozdział 85295 - pozostała działalność - dożywianie

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej do wysokości 50 % wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70 % wydatków.

Wydatki poniesione na realizację zadań w 2016 roku będą podstawą do określenia rzeczywistych kosztów i zaplanowania budżetu na lata 2017 – 2019.

VI Zasady monitorowania programu oraz weryfikowania jego założeń.

Monitoring i ewaluacja programów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez, np. zmianę regulacji prawnych, powstanie nowych problemów społecznych. Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- Zespół wdrażający Program Wsparcia Rodziny, który jest tożsamy z Zespołem Interdyscyplinarnym
- Roczna ocena wdrażania Programu.

Zespół wdrażający Program będzie spotykał się raz w roku, by ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę przedstawi wójtowi, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań. Zespół również będzie wnioskował o aktualizację Programu i/lub przyjęcie nowych celów strategicznych, operacyjnych czy zadań.

Wskaźniki realizacji poszczególnych zadań zostały wskazane przy opisie zadań. Ważne z punktu realizacji celów programu są również wskaźniki – instrumenty polityki

społecznej, za pomocą których cele mogą być osiągnięte lub które mogą wspomagać procesy osiągnięcia celów. Są to m.in. procentowe udziały:

- osób dotkniętych problemami alkoholowymi korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami alkoholowymi należących do klubów AA itp. w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń alkoholowych w ogóle młodzieży,
- młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami w ogóle młodzieży,
- osób dotkniętych problemami narkomanii korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami ubóstwa korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami dotyczącymi niepełnosprawności korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami.

Program będzie podlegał ewaluacji na przestrzeni kolejnych 3 lat. Ewaluacja powinna:

- sprzyjać rozwojowi instytucji pomocy społecznej i projektów, które są w niej realizowane,
- przyczynić się do wzrostu skuteczności działań i odpowiedzialności osób, które te działania realizują,
- pomóc odpowiedzieć na pytanie : czy kierunek działań programu jest właściwy.

Sposób kontroli realizacji programu:

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy Radecznica składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie przez GOPS sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Spis tabel

<i>Tabela 1. Typy rodzin korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	5
<i>Tabela 2. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	5
<i>Tabela 3. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Radecznicza w latach 2013-2015. Źródło: GUS https://bdl.stat.gov.pl</i>	7
<i>Tabela 4. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dla mieszkańców Gminy Radecznicza przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu. Źródło: dane Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.</i>	8
<i>Tabela 5. Liczba wniosków skierowanych do GKRPA o podjęcie czynności w kierunku do zobowiązania do leczenia odwykowego w latach 2013-2015. Źródło: dane GKRPA Radecznicza.</i>	9
<i>Tabela 6. Poziom zadowolenia z usług społecznych</i>	14
<i>Tabela 7. Zadania społeczne</i>	15

Spis wykresów

<i>Wykres 1. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	6
<i>Wykres 2. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	7
<i>Wykres 3. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015. Źródło: GOPS Radecznicza.</i>	7
<i>Wykres 4. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	9
<i>Wykres 5. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	9
<i>Wykres 6. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	10

<i>Wykres 7. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	10
<i>Wykres 8. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	11
<i>Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2013-2015. Źródło: dane GOPS Radecznicza.</i>	11